

Πρόκειται ἄρα ἐνταῦθα περὶ μιᾶς γνησίας συμβιώσεως, καθ' ἣν ἀμφοτέροι οἱ συμβιωῦντες προσπορίζονται ὀφέλη. Καὶ ὁ μὲν ξενιστῆς χρησιμοποιοεῖ τὰ μικροβιακὰ ἔνζυμα διὰ τὰ δύναται ν' ἀπορροφηθῆ ὑπὸ τῶν κυττάρων τῆς φύσιγγος καὶ ἐπομένως χρησιμοποιοηθῆ ὡς θρεπτικὸν ὕλικόν τὸ λεύκωμα τοῦ νεφριδιακοῦ ὑγροῦ, τὰ δὲ μικροβια ζῶσιν ἐν περιβάλλοντι ἀφθονοῦντι θρεπτικῶν οὐσιῶν. Τὰ ὡς ἄνω γεγονότα ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἀβλαβείας τῶν μικροβίων πρὸς τὸν ξενιστὴν ἀποκλείουσι τὴν παραβίωσιν καὶ τὸν παρασιτισμὸν καὶ δίδουσι πλήρη ἐξήγησιν τῆς φυσιολογικῆς σημασίας τῆς συμβιώσεως ταύτης.

RÉSUMÉ

Dans les néphridies des Oligochètes vit une espèce microbienne, caractérisée par des propriétés morphologiques et biologiques bien constantes. Les bactéries se transmettent aux embryons par infection germinative; leur habitat est limité dans une partie de la néphridie, nommée ampoule. Les microbes sont dépourvus de toute action pathogène pour les hôtes et leurs embryons.

Le liquide périviscéral des Oligochètes terricoles contient de l'albumen en solution; cet albumen parvient avec le liquide urinaire dans les néphridies et se décompose dans l'ampoule par action hydrolytique en albumoses et en peptones. Cette action protéolytique est due aux ferments sécrétés par les microbes de l'ampoule et facilite la résorption de l'albumen par les cellules de la paroi de l'ampoule.

La symbiose de ces bactéries avec les Oligochètes est une vraie symbiose, les deux symbiotes ayant des avantages réciproques. Tandis que les hôtes utilisent l'albumen du liquide périviscéral, rendu assimilable par l'action des bactéries, ces dernières vivent dans un entourage pourvu de matières nutritives et protégeant d'autres dangers. Ces faits sont suffisants pour exclure le commensalisme et le parasitisme.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ. — Σκιππετάρης — *Shkipetar*, ὑπὸ κ. Ἀντωνίου Χ. Χατζῆ.
Ἄνεκινώθη ὑπὸ κ. Σ. Μενάρδου.

Λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ συζητήσεως γενομένης ἐν συνεδρίῳ τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος τοῦ Γ' διεθνοῦς Βυζαντινολογικοῦ συνεδρίου προστίθημι εἰς ὅσα περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ ἐθνικοῦ *Shkipetar* ἔγραψα ἐν *Πρακτικ. Ἀκαδημ. Ἀθηνῶν* 4 (1929), σ. 102-108¹, καὶ τὰ ἐξῆς.

¹ Ἡ διατριβὴ ἡμῶν ἐκρίθη δις ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ H. GRÉGOIRE, *Le flambeau*, 12, 1929, σ. 329-331 καὶ *Byzantion*, 4, 1927-8, σ. 746-748· ἐν τῇ πρώτῃ βιβλιοκρισίᾳ λέγονται περὶ τῆς ἐτυμολογίας ἡμῶν καὶ τάδε: c'est proprement le triomphe de la science étymologique.

Πρὶν εἰσελθῶ εἰς τὰς παρατηρήσεις μου, ἐπιθυμῶ νὰ μνημονεύσω διὰ βραχείων τὰς σπουδαιότερας τῶν προταθεισῶν ἔτυμολογιῶν.

Ἡ συνήθης ἔτυμολογία, ἣν δέχονται οἱ Ἀλβανοὶ λόγιοι, ἀνάγει τὸ *Shkipetar*¹ εἰς τὴν ἄλβανικὴν λέξιν *shkipje* (=ἀετός)².

Ὁ Gustav Meyer, *Etymologisches Wörterbuch der albanesischen Sprache*, σ. 411, λ. *shkipron*, συνῆψε πρὸς τὴν λατινικὴν λέξιν *excipio* (=ἐννοῶ). Τὴν ἔτυμολογίαν ταύτην ἀνέτρεψε δι' ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων ὁ K. Treimer, *Indogermanische Forschungen* 35, 1915, σ. 135 κέ.³

Ἰπὸ τινων ὑπεστηρίχθη (πρβ. διατριβὴν μου ἔ. ἀ. σ. 103), ὅτι τὸ *Shkipetar* δύναται νὰ συναφθῆ πρὸς τὴν ἄλβανικὴν λέξιν *shkemp* (=βράχος· ἀλλ' ἡ ἔτυμολογία εἶναι οὐ μόνον τολμηρά, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατος· μόνον ἂν ἡ λ. *shkemp* εἶχεν ἀπαρ-χαιωθῆ, ἠδύνατο τὸ **Shkempetar* νὰ παραφθαρή εἰς *Shkipetar*.

Τὴν σοβαρωτέραν μέχρι τοῦδε ἔτυμολογίαν προήνεγκεν ὁ K. Treimer ἔ. ἀ. σ. 135 κέξῃς· οὗτος ἀνάγει τὸ *Shkipetar* εἰς τὸ ἐπίρρημα *shkip* (καὶ *shkup*)=ἄλβανιστί· τὴν γνώμην ταύτην τοῦ K. Treimer ὑπεστήριξεν ἐν συνεδρίῳ τοῦ Γ' διεθνοῦς βυζαντινολογικοῦ συνεδρίου ὁ καθηγητῆς P. Skok (Zagreb, Ὑγουσλαβία)· ὁ εἰρη-μένος γλωσσολόγος ἐν τῇ συλλαβῇ -tár διαβλέπει τὴν παραγωγικὴν κατάληξιν, ἣν ἀνευρίσκομεν καὶ ἐν ἄλλαις λέξεσι τῆς ἄλβανικῆς γλώσσης (π. χ. *trege-tár*=ὀδίτης).

Ἀλλὰ τὸ *trege* (=ὀδός) εἶναι οὐσιαστικόν· ὁ Treimer καὶ ὁ Skok ὄφειλον νὰ προσαγάγωσιν ὅμοιον παράδειγμα (ἐπίρρημα + -tár)· εἰδικώτερον ὁ Treimer ὄφειλε νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἀπὸ ἐπιρρήματος δὲν παράγονται ἔθνικὰ ἐν τῇ ἄλβανικῇ γλώσσῃ καὶ δὴ λήγοντα εἰς -tár⁴.

Κατὰ ταῦτα τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι τόσον ἀπλοῦν, ὡς νομίζει ὁ Treimer.

Περαιτέρω παρατηρῶ, ὅτι παρὰ τὸ *Gegeri* (=ἡ χώρα τῶν Γεεγκῶν [κοιν. Γεέγκηδων]) τὸ ἔθνικόν εἶναι *Gege-a* (ἢ *Gega* κατὰ τὸν Skok, ὡς φιλικῶς ἀνεκοίνωσέ μοι), παρὰ τὸ *Toskeri* (=ἡ χώρα τῶν Τοσκῶν) τὸ ἔθνικόν εἶναι *Toska*, παρὰ τὸ *Laberi* τὸ ἔθνικόν εἶναι *L'ab* κ. ἄ. Ἀλλὰ παρὰ τὸ *Shkiperi* (=Ἀλβανία) τὸ ἔθνικόν δὲν εἶναι *Shkipe-a* ἢ *Shkip(a)*, ἀλλὰ *Shkipetar* κατὰ ταῦτα ἡ λ. *Shkipetar* δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ἐκ τῆς ἄλβανικῆς γλώσσης.

Διὰ τοῦτο πιστεύομεν ἀδιστακτως, ὅτι ὀρθότερον ὀφείλομεν νὰ ἀναγάγωμεν τὸ ἔθνικόν *Shkipetar* εἰς τὴν ἑλληνικὴν λέξιν *σκιπιετάρως*⁵=ὀπλοφόρος (ἀπὸ τῆς λ.

¹ Τὸ sh=γερμαν. sch, γαλλ. ch.

² Ταύτην ἐπειράθη νὰ ὑποστηρίξῃ ἐσχάτως ὁ Γερμανὸς LAMBERTZ· πρβλ. διατριβὴν μου ἔ. ἀ. σ. 103.

³ Μετὰ τοῦ K. TREIMER συμφωνεῖ καὶ ὁ N. JOKL· πρβ. διατριβὴν μου ἔ. ἀ. σ. 103, 4.

⁴ Ἀλλὰ καὶ τὸ *Shkiperi* (=Ἀλβανία) δὲν δύναται νὰ προέλθῃ ἀπὸ ἐπιρρήματος (*shkip* [=ἄλβανιστί] + -ri)· μόνον ἀπὸ τοῦ *Shkipetar* ὀφείλει νὰ προέλθῃ· ἴδε ἀμέσως κατωτέρω.

⁵ Αὕτη ἐμφανίζεται τὸ πρῶτον ἐν κυπριακῷ χειρογρ. τοῦ 16-17ου αἰῶνος· πρβ. διατριβὴν μου ἔ. ἀ. σ. 105.

σκιππέτιον [= πυροβόλον όπλον], όπερ είναι παραφθορά τής ιταλικής λ. *schiofpetto*¹). έν τῇ βορειῷ έλληνικῇ ἢ γενικῇ καὶ ἢ αίτιατικῇ τοῦ ένικοῦ καὶ ἢ όνομαστικῇ τοῦ πληθυντικοῦ είναι 'σκιππετάρο' (= τοῦ σκιππεττάρι καὶ οἱ σκιππεττάροι)². Τίς θά τολμήσῃ νά άρνηθῇ τήν καταπληκτικὴν όμοιότητα ἢ μάλλον ταυτότητα τῶν λέξεων σκιππετάρις καὶ *Shkipetár*³;

Εἶτα άποβληθείσης άπό τοῦ *Shkipetár* τῆς συλλαβῆς -tár, ἣτις έθεωρήθη παραγωγικῇ κατάληξις, ύπεσιῆλθεν ἢ κατάληξις -tí (πρβ. *Gegerí, Toskerí, L'aberí*⁴ κ. ά.) καὶ ώνομάσθη ἢ χώρα *Shkipe-rí*.⁵ Τοῦ φαινομένου τούτου προχείρως δύναμαι έκ τῆς έλληνικῆς γλώσσης νά προσαγάγω δύο όμοιότατα παραδείγματα: έκ τῆς λ. *μπαϊράκι* (τουρκ. *baırák*=σημαία) θεωρηθείσης ύποκοριστικῆς (*μπαϊρ-άκι*) καὶ άποκοπίσης τῆς δῆθεν καταλήξεως -άκι έδημιουργήθη έν Κρήτῃ σύνθετον *ξημομπάιρο* (= έρημον *μπαϊράκι*).

Έν Αἰγίνῃ παρὰ τήν λ. *σπανάκια* (λατιν. **spinaceum*—*σπινάκιον: πρβ. G. Meyer, *Neugr. Studien*, III, σ. 62) θεωρηθεῖσαν ύποκοριστικὴν (*σπαν-άκια*) έπλάσθη έτερος τύπος *σπανιά* (τά).⁶

Τέλος τὸ έπίρρημα *shkip* (=άλβανιστὶ) προῆλθε πιθανῶς άπό τοῦ *Shkiperi* (= 'Αλβανία) άποκοπίσης τῆς καταλήξεως -tí, ἢ καὶ άπό τοῦ *Shkipetár* άποκοπίσης τῆς δῆθεν καταλήξεως -tár (ιδ. άνωτέρω): όμολογῶ, ότι όμοια παραδείγματα έκ τῆς άλβανικῆς γλώσσης δέν δύναμαι νῦν νά προσαγάγω.

Ό καθηγητῆς P. Skok έναντίον τῆς έτυμολογίας μου προσήγαγε καὶ τὸ έν έγγράφῳ τοῦ ιδ' αἰώνος μνημονευόμενον οἰκογενειακὸν όνομα *Schibudar* (καὶ *Schipuder*)⁷ καὶ εἶπεν, ότι τοῦτο είναι παραφθορά τῆς λ. *Shkipetár*· άλλά τοῦτο είναι *αὐθαίρετος ίσχυρισμός* τῶν έκδοτῶν τῶν *Acta et diplomata* (πρβ. διατριβήν μου έ. ά. σ. 108)· πρέπει πρῶτον νά δειχθῇ κατὰ τίνας γλωσσικοὺς νόμους έγένετο ἢ φθορά:

¹ Πρβ. διατριβήν μου έ. ά. σ. 104 κέ. καὶ G. MEYER, *Neugriechische Studien*, Wien, 1895, 4, σ. 82. Ἡ λ. *σκιππέτιον* (κυρίως ύπό τὸν έτερον τύπον *σκεπέτιον*) έμφανίζεται τὸ πρῶτον, ὅσον γινώσκω, έν έγγράφῳ τοῦ 1502· πρβ. K. ΣΑΘΑΝ, *Τουρκοκρατούμένη Έλλάς*, 'Αθήναι 1869, σ. 69.

² Πρβ. *καβαλλάροι* παρὰ τὸ *καβαλλάριδες* κ. ά.

³ Έκ τοῦ όπλισμοῦ ώνομάσθησαν καὶ αἱ γερμανικαὶ φυλαὶ τῶν Σαξόνων καὶ Φράγκων· πρβ. προχείρως A. BÜCKNER, *Zeitschrift für Ortsnamenforschung*, 2, 1926-7, σ. 149.

⁴ Παρατήρησον, ότι άπαντα τὰ πρότυπα είναι τρισύλλαβα.

⁵ 'Αλλά καὶ ἡ άπλολογία (**Σκιππετταρία* - **Σκιππεττερία* -*Shkiperi*-a), ἣν ύπεστήριξα έν τῇ διατριβῇ μου (σ. 107), δέν είναι άδύνατος, άν δεχθῶμεν διάμεσον τύπον **Shkipeperi*-a.

⁶ Τὸ β. *κονεύω* οὐχὶ άπό τοῦ *κονάκι* (τουρκ. *konak*), άλλά κανονικῶς άπό τοῦ β. *konmák*· πρβ. βῆμα *avlamák*—άβλαεύω (=άρπάζω) κ. ά. π.

⁷ Πρβ. *Acta et diplomata res Albaniae mediae actatis illustrantia*, 2, σ. 289.

ἡμεῖς οὐ μόνον ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀνεύρωμεν αὐτούς, ἀλλὰ καὶ φρονοῦμεν, ὅτι ἐπὶ ἀστηρίκτων εἰκασιῶν δὲν εἶναι ἐπιστημονικῶς ὀρθὸν νὰ στηρίζωμεν γνώμας.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ.— Sur les familles quasi-normales de fonctions analytiques*, *Note de M. Th. Varopoulos.* Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Κ. Μαλιτέζου.

1. On sait qu'une famille de fonctions est dite *quasi-normale* d'ordre q lorsque de toute suite infinie de fonctions de la famille on peut extraire une suite qui converge uniformément vers une limite sauf, peut être, en q points, en plus, du domaine (D) , appelés irréguliers. On a, par exemple, les fonctions $f(z) = n P(z)$, P étant un polynôme ou une fonction quelconque ayant un nombre fini de zéros dans le domaine envisagé. Ces fonctions admettent, comme points irréguliers, toutes les racines du polynôme P .

Si $q=0$ la famille est quasi-normale d'ordre 0, c'est-à-dire *normale*.

On doit à M. Paul Montel le critère fondamental pour qu'une famille $f(z)$ de fonctions soit quasi-normale¹.

Tout récemment M. Valiron dans un Mémoire, paru aux Annales de l'École Normale S.^{re} de Paris (1930)², a considéré une famille $f(z)$ quasi-normale d'ordre q , dans un domaine (D) et un système de quatre nombres distincts a, b, c, d et a montré que le nombre de zéros de 3 au moins des fonctions

$$f(z) - a, f(z) - b, f(z) - c, f(z) - d.$$

est limité supérieurement dans le domaine (D') , complètement intérieur à (D) , et privé de q cercles du rayon E , cercles qui dépendent de la fonction $f(z)$; le nombre N , qui limite les racines des fonctions $f - a, f - b, f - c, f - d$, dépend de $D', \varepsilon, a, b, c, d$.

2. Je me propose de communiquer quelques résultats qui fournissent une condition nécessaire pour que la famille de fonctions $f(z)$ soit quasi-normale d'ordre déterminé, critère qui est, pour le cas des familles normales, la condition nécessaire et suffisante.

* Θ. ΒΑΡΟΠΟΥΛΟΥ. — Περὶ τῶν ἡμικανονικῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀναλυτικῶν συναρτήσεων.

¹ Leçons sur les familles normales de fonctions analytiques et leurs applications (Collection de Monographies sur la théorie des fonctions). Gauthier Villars, 1927, p. 67.

² Sur les familles normales de fonctions analytiques, *An. Ec. Normale*, Série III, 47, N° 3, Mars p. 82.